GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străluătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 231. *Joi 17 (29) Octomvre.* **1885.**

Brașovŭ, 16 (28) Octomvre 1885.

Proclamarea alianței intime cu Rusia în discursulŭ tronului, ținută la primirea delegațiunilorŭ în Viena, a făcutŭ, precum ne asigură foile maghiare, cea mai adêncă și deprimătóre impresiune asupra delegațilorŭ ungurĭ.

„Ne aducemŭ aminte — scrie oficiosulŭ „Pester Lloyd“ — că o asemenea legătură strînsă intimă a esistatŭ între cele trei împerăţii și înaintea ultimului rĕsboiu ruso-turcescŭ și totuși acésta n'a pututŭ împiedecá ca sĕ se facă tractatulŭ dela San-Stefano. Nu putemŭ decâtŭ sĕ dorimŭ, ca încrederea, cu care întîmpinămŭ guvernulŭ rusescŭ, sĕ susțină mai bine proba ca atuncĭ.“

„Cea mai mare gravitate o pune discursulŭ tronului pe amicițiа ruséscă, — ḍice oposițiunalulŭ „Pesti Naplo“ — și politica nóstră orientală este numai o consecință a alianței cu Rusia; décă nu ar fi dirigeată de Rusia acéstă politică probabilŭ că ar fi de altă natură.“

„Marea enigmă a politicei europene în acestŭ momentŭ — scrie koșutistulŭ „Egyetértés“ — este causa și scopulŭ întorsăturei surprinḍĕtóre în politica rusésсă și cu încordare trebue sĕ așteptămŭ desfășurarea mai departe a lucrurilorŭ, care ne va da cheia spre a deslegá acea enigmă. Căcĭ dóră nimenĭ nu va crede în sinceritatea procederei rusescĭ, când e vorba ca ea sĕ-șĭ denege tradițiunile sale, sĕ combată aspirațiunile slave și sĕ intervină în favórea suveranităţii Sultanului.“

„Ar însemna că voimŭ sĕ ne jucămŭ deamâța órbă cu adevĕrulŭ — scrie „Neues Pester Journal,“ la care colaboréză d. Pulszky — décă amŭ retăcé că restabilirea alianței, cu Rusia este primită aicĭ (în Ungaria) cu sentimente fórte mixte; esperiențele trecutului suntŭ încă prea întipărite în memoria tuturorŭ, decâtŭ ca sĕ nu mai avemŭ îngrijire pentru viitorŭ. Acésta alianță a fostŭ împinsŭ monarchia nóstră în vêrtejulŭ politicei din „casŭ în casŭ,“ fiindŭ têrîtă dela o stațiune de suferință la cealaltă, pentru ca în cele din urmă sĕ ajungă sub absolutismulŭ faptelorŭ împlinite, pe carĭ de bună voiă nu le-ar fi acceptatŭ nicĭodată.“

In șirulŭ faptelorŭ împlinite, de carĭ e vorba mai susŭ, este fară indoiélă mandatulŭ europénŭ pentru ocuparea Bosniei și a Herțegovinei faptulŭ celŭ mai gravŭ. De aceea ne vomŭ opri puțintelŭ la elŭ pentru că ocupațiunea memoratelorŭ provincii turcescĭ formézā nu numai cheia politicei orientale a monarchiei nóstre, ci și cheia pentru a esplica atitudinea factorilorŭ, carĭ înfluințézā în întru și în afară asupra acestei politice.

Ce urmăresce politica bosniacă a Austro-Ungariei? Negreșitŭ că nu apĕrarea intereselorŭ Turciei ci apĕrarea intereselorŭ proprie ale monarchiei, comerciale, militare și politice. Suntŭ însĕ șépte ani de când s'a făcutŭ ocupațiunea și încă politica austriacă n'a pututŭ dobêndi până aḍi nicĭ măcarŭ anecsiunea Bosniei și a Herțegovinei, încă și astăḍi este Sultanulŭ de jure suveranŭ peste aceste provincii.

Este naturalŭ ca factorii cei mai influențĭ din Viena sĕ dorésсă cu sete încetarea cu-o ḍi mai înainte a acestei situațiunĭ precarie. Tendințelorŭ de a anecsa Bosnia și Herțegovina și de a înainta și mai departe spre Salonicŭ, completândŭ opera începută la 1878, planurilorŭ acestora ale partidei acțiunei în Orientŭ li se opunŭ însĕ înfluințe însemnate interióre și esterióre.

Cetitorii noștri îșĭ vorŭ aduce aminte de oposițiunea ce-o făceau Maghiarii la începutŭ politicei de ocupațiune. D-lui Tisza ia succesŭ în cele din urmă a face sĕ se primésсă din partea maiorității dietei ungare faptulŭ împlinitŭ alŭ ocupațiunei, dér faptulŭ a rĕmasŭ unŭ ghimpe în inima „patrioțilorŭ“ maghiari și ei declară pe față și astăḍĭ, că arŭ fi veselĭ décă oștirile austro-ungare arŭ părăsi cu totulŭ provinciile ocupate. Politica anti-bosniacă ungurésсă a aflatŭ nisce fidelĭ sprijinitorĭ în Nemții malcontențĭ din Austria. Nicĭ aceștia nu vorŭ sĕ audă de anecsarea unorŭ noue teritorii, slave prin care s'ar conturba echilibrulŭ din interiorulŭ monarchiei în defavórea elementului germanŭ nu mai puținŭ ca a celui maghiarŭ.

Amŭ accentuatŭ mai de multe orĭ deosebirea între vederile politicei centraliste și suprematiste germane și maghiare și între vederile politicilorŭ federaliștĭ austro-slavĭ. In sînulŭ acestorŭ din urmă e lățită părerea, că Bosnia și Herțegovina vorŭ servi ca punctŭ archimedicŭ spre a scóte din țițîni dualismulŭ. Ei credŭ adecă, că după ce se vorŭ anecsa aceste provincii ele vorŭ fi unite cu Croația și Dalmația, formându-se astfelŭ unŭ grupŭ sudslavicŭ între Ungaria și Austria, care va sparge organisațiunea duliastică.

Acesta e „vêntulŭ favorabilŭ,“ despre care a ḍisŭ Dr. Rieger deunăḍile, că va duce la ținta dorită mândra fregată „Austria“ și Ungurii, carĭ unŭ momentŭ și-au întorsŭ mantaua după acestŭ vêntŭ, ca sĕ se susțină la cârmă, necurmatŭ s'au îngrijitŭ ca nu cumva corabia sĕ plutésсă cu tóte vêntrele în direcțiunea politicei slavofile. De aceea ei au fostŭ totdéuna în contra alianței cu Rusia, care, pe lângă anumite contra-concesiunĭ, putea sĕ îmfle pânzele corabiei, și au fostŭ și suntŭ numai pentru strînsa amicițiŭ cu Germania, căreia Austro-Ungaria are ai mulțămi, că încă nicĭ după șépte anĭ nu este stăpână absolută peste provinciile ocupate.

Sătui de a totŭ aștepta, ómenii de statŭ austro-slavo-filĭ din Viena socotescŭ că apropiându-se mai tare de Rusia vorŭ ajunge mai curêndŭ la scopŭ. Resultatulŭ este, că foile maghiare și germane se jăluescŭ, că nu se mai accentuéză în deosebĭ alianța cu Germania și delegații suntŭ deprimați din causa proclamărei amiciției cu Rusia.

Marea întrebare este și rĕmâne: care va fi prețulŭ alianței cu Germania și care va fi prețulŭ amiciției reînoite cu Rusia? Eată obiectulŭ grijilorŭ pentru viitorŭ de carĭ „nu putemŭ scăpá.“

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ:

Varna, 26 Octomvre. Nu s'a primitŭ încă rĕspunsulŭ Engliterei, Franciei și Italiei la nota turcéscă; se crede că aceste puterĭ vorŭ sĕ limiteze conferința numai la cestiunea Bulgariei și a Rumeliei. Se crede, că va fi cu neputință restabilirea statului quo în Rumelia; orĭ-ce altŭ guvernatorŭ afară de principele Alexandru n'ar puté sta douĕ ḍile, din causa agitaţiei spiritelorŭ; *singurŭ unŭ despotismŭ militarŭ ar puté isbuti sĕ restabilésсă slatulŭ quo.* Pórta n'a isbutitŭ încă pe deplinŭ sĕ învingă greutățile financiare. Scirea, că unŭ grupŭ de bancherĭ ar fi gata sĕ avanseze Porții o mare sumă garantată în venitulŭ drumului de fierŭ alŭ Smyrnei, nu este încă pe deplinŭ confirmată. Puterile îșĭ dau marĭ silințe pentru a stabili o ințelegere între Pórtă și principele Alexandru.

Filipopolŭ, 26 Octomvre. — S'a îndeplinitŭ cu totulŭ unificarea administratiei Rumeliei cu acea a Bulgariei. Aci poporațiunea e sigură, că conferința *nu va fi tocmai favorabilă unirei*; în acestŭ casŭ se vorŭ întêmpla *marĭ complicații.*

Filipopolŭ, 26 Octomvre. Trupele au începutŭ a pleca spre Bulgaria; de erĭ au trecutŭ o mulțime de batalióne cu destinație spre Sofia; încetulŭ cu încetulŭ fruntaria rumeliotă este golită de trupe; Filipopolulŭ e plinŭ érășĭ de o mare animație. Populația din acestŭ orașŭ e puținŭ alarmată din causa plecărei trupelorŭ bulgare, mulțĭ se temŭ de o intrare a trupelorŭ turcescĭ după plecarea celorŭ bulgărescĭ. Temerea însĕ pare a fi cu totulŭ neîntemeiată; se scie, în adevĕrŭ, că puterile se opunŭ în contra orĭcărei acțiunĭ militare a Turciei în Rumelia.

Varna, 26 Octomvre. Se aștéptă cu mare nerăbdare întrunirea conferinței, care va avea sĕ reguleze cestiunea Rumeliei. Turcia e sigură acuma că lucrurile vorŭ lua o întorsătură pacînică, de aceea s'au datŭ ordine pentru a se suspenda trimiterea de trupe din Asia Mică; Pórta dispune de trupe îndestulătóre în Europa pentru a puté întreprinde o acțiune militară seriósă atâtŭ în contra Greciei câtŭ și în contra Serbiei. Guvernatorulŭ Cretei, Savas-pașa, îșĭ dă marĭ silințe pentru a potoli mișcarea în Creta.

Sofia, 26 Octomvre. Prințulŭ Alexandru plécă deséră la Filipopolŭ, dar în curêndŭ se va întórce și în drumulŭ sĕu va inspecta granița la Samakoff, Dubnitza, Küstendil, Trn și Czaribrod. — Guvernulŭ bulgarŭ a însărcinatŭ pe agentulŭ sĕu în Constantinopolŭ, sĕ predea Porții în modŭ oficialŭ, er ambasadorilorŭ în modŭ privatŭ o *copiă de pe scrisórea prințului Alexandru către regele Milanŭ*, ca sĕ arate că Serbia nu-șĭ póte susținé afirmațiunea sa, că misiunea lui Grecoff ar fi avutŭ unŭ scopŭ ostilŭ Turciei. — Acum câteva ḍile *s'au arestatŭ* din cerculŭ bulgarŭ Trn vr'o 20 persóne, carĭ sĕ fi luatŭ parte la *agitațiunea sêrbéscă* în acelŭ ținutŭ. Intre arestațĭ se află 8 preoțĭ. Arestații au fostŭ aduşĭ sub puternică escortă în închisórea centrală de aci și vorŭ avé sĕ rĕspundă tribunalului de rĕsboiu. Aci domnesce o panică *cumplită* din causa *apropiatului atacŭ sêrbescŭ.* Tóte trupele disponibile s'au îndreptatŭ spre granița sêrbéscă. Până acum stau acolo 2 regimente de infanteriă neregulată, 3 comande de cercŭ (brigade) miliţiă națională, 6 baterii de artileriă de câmpŭ, 2 baterii de artileriă de munte și 1 batalionŭ de voluntarĭ. Afară de asta se află în marșŭ dela Filipopolŭ spre Sofia vr'o 15,000 de ómenĭ, carĭ vorŭ merge toțĭ la granița sêrbéscă. Intréga miliţiă dintre Timok și Isker e deja chemată sub arme și indigenii peste 40 de anĭ, precum și mulțĭ streinĭ se ducŭ cu sila sĕ facă șanțurĭ la granița bulgară-sêrbéscă.

Filipopolŭ, 26 Octomvre. *Granița către Serbia* e deja destulŭ de *întărită. Concentrarea trupelorŭ turcescĭ* în contra unei invasiunĭ a Sêrbilorŭ și Grecilorŭ *se continuă repede.* Prințulŭ Alexandru inspectéză fortificațiile dela graniță. Situațiunea se consideră aci ca, fórte seriósă. Cu restabilirea *statului quo ante* cei de aicĭ nu se invoescŭ.

Rusciucŭ, 26 Octomvre. Printr'unŭ decretŭ princiarŭ apărutŭ la 19 c. *garda națională s'a pusŭ pe piciorŭ de rĕsboiu.* S'a făcutŭ unŭ nou apelŭ către poporŭ, ca în fața eventualității unei lupte cu Serbia sĕ contribuiască benevolŭ, mai alesŭ pentru înarmarea escadrónelorŭ de cavaleriă. Flotila bulgară, comandată de oficerĭ rușĭ, care deunăḍile plecase nu se scie unde, a sosită érășĭ în Rusciucŭ.

Constantinopolŭ, 26 Octomvre. Oficiosulŭ „Tarik“ vorbesce într'unŭ articolŭ, în espresiunĭ entusiastice,

despre mesagiulŭ împĕratului Franciscŭ Iosifŭ cătră delegaţiunĭ şi ḑice, că Turcia îi va fi fórte recunoscătóre.

Praga, 26 Octomvre. Agentulŭ diplomaticŭ bulgarŭ în Bucuresci, d. Nacevicĭ, care a fostŭ în misiune specială în Viena, a fostŭ rechiămatŭ de guvernulŭ sĕu, imediatŭ după ce i s'a comunicatŭ telegraficŭ mesagiulŭ Maiestăţii Sale cătră delegaţiunĭ, şi s'a întorsŭ la postulŭ sĕu în Bucuresci. Inainte de plecare a vorbitŭ cu corespondentulŭ lui „Pokrok« despre situaţiune ḑicêndŭ: Mesagiulŭ M. Sale a făcutŭ în Bulgaria o impresiune panică. Că lucrurile s'au întorsŭ astfelŭ, e de vină Rusia şi Serbia. Ruşia se teme că Bulgaria devine independentă. Unirea însĕ nu se póte zădărnici şi sĕ nu se mire nimenea, dacă unŭ poporŭ dedatŭ a fi împilatŭ va recurge la acte violente. Avemŭ unŭ singurŭ amicŭ: Anglia.

Nişŭ, 26 Octomvre. Guvernulŭ sêrbescŭ a primitŭ din partea Porţii asigurarea, că Turcia nu va considera trecerea graniţelorŭ bulgare ca o încălcare a teritoriului turcescŭ. De asemenea nu împedecă nicĭ Rusia o acţiune a Serbiei.

Petersburgŭ, 26 Octomvre. Cătră corespondentulŭ lui „Novoje Vremja" a declaratŭ Caravelov, că tocmai *Rusia a pricinuitŭ revoluţiunea*, nu Anglia şi Austro-Ungaria. Prinţulŭ Dondukoff-Korsakoff a agitatŭ în Macedonia cu cuvêntulŭ şi cu fapta. Aleco-paşa era sĕ fiă înlăturatŭ încă în anulŭ trecutŭ, numai fiindŭ că se opunea unirei, pe care o predica consululŭ rusŭ Sorokin. — De Turcia nu se teme Bulgaria, căcĭ declarându'i acesteia rĕsboiu în trei ḑile tótă Macedonia e în mişcare.

„V. Naţională" publică următórea depeşă din Sofia despre o întrevedere pe care corespondentulŭ sĕu a avut'o cu unŭ mare personagiu alŭ principatului:

Sofia, 23 Octomvre. — Adĭ am avutŭ o lungă întreţinere cu unŭ personagiu politicŭ fórte însemnatŭ, dér pe care nu'lŭ potŭ numi. Elŭ mi-a declaratŭ, că Serbia nu voesce sĕ violeze într'unŭ modŭ formalŭ dreptulŭ ginţilorŭ, ea nu póte se atace Bulgaria, înainte de a rĕspunde la nota trimisă de cabinetulŭ din Sofia, în privinţa încercărilorŭ de presiune exercitate asupra ţĕranilorŭ dela graniţă, şi înainte de a proba dreptulŭ ei.

„Dér, 'i-am spusŭ, în afară de acéstă afacere, Serbia nu póte óre sĕ invóce manifestulŭ regalŭ tipăritŭ, în care se ḑice, că la Belgradŭ circulă unŭ sgomotŭ care spune că tractatulŭ dela Berlin fiind sfăşiatŭ de Bulgaria, Serbia póte sĕ reocupe teritorulŭ ce 'i-a luatŭ acestŭ tractatŭ?

„Nu, mi s'a rĕspunsŭ: pretenţiunea Serbiei asupra acestui punctŭ nu se póte susţiné. Guvernulŭ sêrbescŭ nu póte sĕ încerce o asemenea acţiune fără a viola teritoriulŭ unei naţiunĭ amice, pe când este greu a considera ca o violare a teritoriului Turciei unirea a două ţĕrĭ surorĭ, carĭ urméză a trăi sub suzeranitatea Porţei. Serbia, adaugă convorbitorulŭ meu, n'are altŭ dreptŭ decâtŭ sĕ reclame înaintea conferinţei."

Corespondentulŭ nostru ne depeşéză pe lângă acestea următórele informaţiunĭ:

»Se aştéptă cu tăriă hotărîr ea ce o va lua Serbia, şi, în faţa întârḑierei guvernului din Belgradŭ de a pronunţa acţiunea sa ofensivă, face sĕ se crédă că Serbia suferă în acestŭ momentŭ presiunea puterilorŭ carĭ arŭ fi invitat'o sĕ se abţină dela orĭ-ce provocare înainte de a cunósce resultatulŭ conferinţei«.

Aşteptândŭ evenimentele, Prinţulŭ Alexandru şi ministrulŭ de rĕsboiu lucréză cu sêrguinţă la organisarea resistenţei. Se concentrează la Vidinŭ, unde se crede că armata sêrbéscă îşĭ va da cea mai mare silinţă în casŭ de conflictŭ, contigente marĭ din cele mai bune trupe carĭ au sositŭ de la graniţa rumeliotă, precum şi artileria.

Vidinulŭ, ast-felŭ apĕratŭ, ar putea sĕ susţină unŭ asediu lungŭ. Se supraveghéză şi se întăresce cu trupe drumulŭ Lom-Palancei, capŭ de liniă alŭ drumului directŭ dela Dunăre la Sofia.

Acéstă retragere a unei părţĭ din trupele sosite din Rumelia şi presinţa prelungită a prinţului la Sofia arŭ putea fi socotite de conferinţă ca celŭ dinteiu pasŭ făcutŭ de Bulgaria pentru a înlesni situaţiunea dorită de Puterĭ.

Nu cuprinde nicĭ unŭ adevĕrŭ şcirea ce a circulatŭ adĭ în privinţa situaţiunii din năuntru a oraşului Filipopolŭ, situaţiune care s'ar pretinde că e alarmatóre.«

SCIRILE ḐILEI.

Camera comercială din Viena a primitŭ în unanimitate raportulŭ secţiunii asupra viitórei *relaţiunĭ comerciale politice a Austro-Ungariei cu România.* Referentulŭ a înregistratŭ o mulţime de atestate din ramura agronomică, care tóte se plângŭ pentru împedecarea importului de vite din România, şi anume ramura interesată din causa restrîngerii comerciului şi scumpirii cărnii; tóte atestatele constatéză în unanimitate, că atitudinea României, plină de şicane faţă cu importurile nóstre, nu se póte atribui decâtŭ numai împedecării importului de vite şi se practiséză simplu numai ca unŭ felŭ de retorsiune. In modulŭ acesta, ḑice referentulŭ, desavantagele, pe care le avemŭ din causa acésta, întrecŭ avantagele esportului austro-ungarŭ. O scrisóre adresată camerei şi subscrisă de cincĭḑecĭ de firme ale deosebitelorŭ ramurĭ motivéză căderea exportului nostru înspre România cu împedecarea importului de vite din România şi într'unulŭ din atestatele experţilorŭ agronomicĭ se spune, că în România numai fórte rarŭ obvinŭ bóle, că poliţia veterinară de acolo e celŭ puţinŭ totŭ atâtŭ de strictă, ca la noi, şi că importulŭ vitelorŭ cornute din Rusia în România e aprópe nulŭ. Raportulŭ sfêrşesce cu conclusiunea, că până acum amêndouĕ statele vecine 'şĭ-au stricatŭ unulŭ altuia în modŭ consecventŭ, dar că de sigurŭ e cu putinţă unŭ *modus vivendi.*

—0—

Cu ocasiunea avansărilorŭ în armată pe ḑiua de 1 Noemvre n. c., generalulŭ *Leonida* br. de *Popŭ*, actualulŭ adjutantŭ alŭ M. Sale, s'a înaintatŭ la gradulŭ de locotenentŭ feldmareşalŭ, ér colonelii *Mihailŭ* cav. de *Trapşia* şi *Paulŭ Bernnart*, comandantulŭ brigadei din Braşovŭ, la rangulŭ de generalĭ.

—0—

Oficiosulŭ »Nemzet« comunică următórele despre conversaţiunea monarchului cu diferiţĭ membri ai delegaţiunei unguresci, după ce s'a cetitŭ mesagiulŭ. Cu custodele corónei, Iosef *Szlavy*, Maiestatea Sa vorbi despre afacerile esterne pendente, care — după cum observă M. Sa — probabilŭ că'lŭ vorŭ împedeca a fi de faţă la serbarea de închidere a e-posiţiunei din Pesta, după cum ar fi voitŭ. — Cu Max *Falk* asemenea vorbi monarchulŭ despre greutăţile situaţiunii esterne şi'şĭ esprimă speranţa, că acelea în curêndŭ se vorŭ înlătura. — Faţă cu Moritz *Wahrmann*, Maiestatea sa îşĭ esprimă mulţămirea sa despre succesulŭ esposiţiunii, adăogêndŭ că „ea a adusŭ mulţĭ banĭ la Pesta" — Cu ceilalţĭ membri vorbi monarchulŭ despre vênătóre, despre bugetŭ, despre raporturile economice şi altele.

—0—

D. *Pavelŭ Străulea* a fostŭ alesŭ, de magistratulŭ orăşenescŭ alŭ Braşovului, sublocotenentŭ de poliţiă la căpitănatulŭ de aci. Prin numirea d-lui Străulea, poliţia a făcutŭ o bună achisiţiune, deórece pe câtŭ suntemŭ informaţĭ, noulŭ sublocotenentŭ e unŭ bărbatŭ energicŭ şi conscienţiosŭ, aşa că esistă convingerea, cum că defectele din trecutŭ ale serviciului, în ce privesce cerculŭ d-sale de activitate, se vorŭ înlătura.

—0—

„Ellenzék" ne spune că nu trece ḑi, ca sĕ nu priméscă *scrisorĭ* „grosolane" şi „vătămătóre" când dela unŭ popă românŭ, când dela unŭ învĕţătorŭ séu altŭ „nepotŭ" românŭ, pe care însĕ nu le ia în sémă. Dér nu póte trece cu vederea o scrisóre dela 26 Octomvre n. ce a primit'o din St. Benedicŭ, subscrisă de *Girbu George.* In scrisóre se ḑice, că proclamaţia „irredentă" este opera lui Tisa, ca sĕ pótă mai bine persecuta pe Românĭ şi sĕ-i arate în afară ca rebelĭ. Códa coşutistă ḑice că deşi multe îi póţe imputa lui Tisza ea ca oposiţională, dér asta nu o crede şi nimenea n'a ḑis'o. — Corbŭ la corbŭ nu-şĭ scóte ochii.

—0—

Ni se scrie din Deşiu, că D. *George Gradovicĭ*, concipistŭ la d. advocatŭ Gabrielŭ Manu din Deşiu, a depusŭ la Tabla din Têrgulŭ-Mureşului, la 20 Octomvre n., censura de advocatŭ cu succesŭ bunŭ. Il gratulămŭ.

—0—

Fóia bugetară „Kolozsv. Közl." *dăscălesce* foile maghiare, care aducŭ mereu scirĭ alarmatóre, şi ḑice că prin astfelŭ de scirĭ dau tocmai lecţiunĭ „Valahilorŭ" că ce sĕ facă. „Poporulŭ e liniştitŭ, nicĭ nu se clatină, îşĭ vede de lucrulŭ lui şi nu are nicĭ celŭ mai micŭ gândŭ ca sĕ-şĭ facă sie'şĭ nĕcazŭ fără causă." Cu tóte că fóia bugetară scie că acele scirĭ au isvorŭ maghiarŭ, ar vrea s'arunce vina totŭ pe bieţii preoţĭ şi învăţătorĭ „valahĭ." Atâta lipsă de bună credinţă mai rarŭ!

—0—

Ḑiarele unguresci reproducŭ după »Maros-Torda« scirea, că în urma proclamaţiunei „Irredentei Române" d-nii Ioanŭ *Benna*, Zevedeiŭ *Mureşanŭ* şi Alexandru *Patachi* (despre care ḑice „seriosulŭ" „Ellenzék" că e maghiarŭ valachisatŭ) au fostŭ depuşĭ în arestŭ preventivŭ, pentru că au ţinutŭ nóptea adunărĭ şi au comisŭ crima de *laesa-maiestate.* Condamnaţii au apelatŭ la tabla regéscă din Oşorheiŭ, care însĕ a aprobatŭ decisiunea tribunalului. — Étă isprăvile scirilorŭ alarmatóre.

—0—

Teatrulŭ maghiarŭ din Timişóră stă sĕ-şĭ dea sufletulŭ, după cum spune „Budapester Tagblatt," fiindŭ că n'are succesulŭ ce s'a aşteptatŭ. Unulŭ din cei mai bunĭ actorĭ a părăsitŭ deja teatrulŭ, alţĭ actorĭ voescŭ asemenea sĕ-lŭ părăséscă. Visitarea teatrului lasă multŭ de doritŭ, societarea teatrală nu corĕspunde nicĭ a cerinţelorŭ ce le are Timişóra. E de temutŭ, că încercarea cu teatru maghiarŭ în Timişóra nu va isbuti, décă guvernulŭ nu oferă sprijinŭ materialŭ. — Ca mâne vomŭ ceti asemenea „dureróse" rêndurĭ şi despre reuniunile poreclite de „cultură."

—0—

Se comunică din *Pojunŭ*, că trei teologĭ dela facultatea teologică d'acolo *au fostŭ eliminaţĭ* din tóte facultăţile din ţéră, ér alţĭ patru numai din facultatea teologică din Pojunŭ. Altora li s'a datŭ numai unŭ avertismentŭ seriosŭ. Motivulŭ, după cum se spune, este căs'au prinsŭ cu uneltirĭ panslavistice.

Societatea ungurésc㠻St. Ladislau" şi-a ţinutŭ în ḑilele trecute adunarea generală. In discursulŭ de deschidere, preşedintele ei, episcopulŭ Dr. Schlauch, precisă *scopulŭ reuniunii*, ḑicêndŭ că *e deplinŭ analogŭ* cu alŭ reuniunilorŭ de »cultură«, numai câtŭ activitatea reuniunii »St. Ladislau" nu se desfăşură înăuntrulŭ ţĕrii, ci înafară spre ostŭ. Reuniunile de „cultură" caută prin promovarea »culturii" şi „civilisaţiunii" sĕ câştige amicĭ „ideii de statŭ maghiarŭ," ér reuniunea „St. Ladislau" nisuesce a-i păstra, prin legătura catolicismului, pe Ungurii, cari locuescŭ departe, patriei şi naţionalităţii. In acéstă a sa nisuinţă reuniunea va continua a lucra ca şi până acum neîntreruptŭ şi în viitorŭ. Discursulŭ presidialŭ fù primitŭ cu viuă aclamaţiune. — Va sĕ ḑică scopurile suntŭ deplinŭ analoge, şi la reuniunile din ţéră scopulŭ fiindŭ lăţirea „ideii de stată maghiarŭ", adecă *maghiarisarea*, negreşitŭ că şi reuniunea ce lucréză peste graniţă are ca scopŭ totŭ maghiarisarea, ér vorbele din urmă ale discursului n'au valóre. Marĭ planurĭ, dér în baltă totŭ încapŭ.

—0—

Şcólele din *Simeria* s'au închisŭ din causă că graséză *scarlatina*, ér cele din Haţegŭ din causa *difteritei.*

—0—

Sub titlulŭ *Sasii patrioticĭ* scrie „Kolozsv. Közl.«: »Câtŭ de multŭ gravitéză Sasii în afară şi câtŭ de multŭ le zace la inimă progresulŭ culturalŭ alŭ patriei lorŭ, acésta o ilustréză cu fidelitate o scrisóre privată a D-rului Bela Czobor, trimisulŭ guvernului la esposiţia de arta giuvaericală din Nürnberg, în care acela scrie că Sasii ardeleni cele mai interesante lucrurĭ de giuvaergiu le-au trimisŭ şi espusŭ acolo, despre care noi până acum nicĭ din auḑite nu scimŭ. Aşadară, décă vremŭ sĕ vedemŭ lucrurile de artă giuvaericală ce se află în mânile cetăţenilorŭ noştri Saşĭ, sĕ călĕtorimŭ la Nürnberg.« — La acestea observă „Sieb. Deutsch. Tgbltt,« că nu e nevoiă de dusŭ la Nürnberg; e de ajunsŭ unŭ biletŭ până la Sibiiu, unde în Noemvre se va deschide o mică esposiţiune de industriă de artă vechiă săséscă, la care vorŭ figura şi vasele de argintŭ bisericescĭ espuse în Nürnberg.

—0—

Intendantulŭ generalŭ alŭ teatrului Curţii din Viena, br. L *Hofmann*, a muritŭ la 24 Octomvre n. Rĕposatulŭ a fostŭ mai nainte şi ministru de finanţe comunŭ.

—0—

In *şcóla de cadeţĭ* din Viena se află în anulŭ acesta între alţĭ streinĭ şi duoi *Siamesĭ*: nepotulŭ împĕratului din Siam, şi fiulŭ ministrului de rĕsboiu de acolo. De asemenea se află între frecventanţĭ şi unŭ *Persanŭ.*

—0—

„L'Étoile Roumaine« este numele unui nou ḑiarŭ românŭ, ce apare în Bucurescĭ în limba francesă.

—0—

Unŭ *atentatŭ* s'a comisŭ în ḑilele acestea asupra ministrului-preşedinte Estrup din Danemarca. Atentatorulŭ, care a datŭ două focurĭ de revolverŭ asupră'i, este unŭ culegĕtorŭ tipografŭ.

—0—

Mâne Joi, în 29 Octomvre a. c. va da unŭ concertŭ în sala otelului Nr. 1 pianista d-şóra Matilda Hussak, care a debutatŭ cu multŭ succesŭ în Viena şi în mai multe oraşe de frunte din Boemia. Joculŭ ei viu şi energicŭ a fostŭ asemĕnatŭ cu acela alŭ renumitului pianistŭ Alfred Grünfeld, asemenea este laudată de criticĭ technica şi memoria ei estraordinară ea adecă cântă şi piesele cele mai grele pe din afară.

Din programŭ vedemŭ, că d-şóra Hussak va esecuta sonata Cis-moll de Beethoven; concertulŭ F-moll de Chopin; Etude de A. E. Müller şi Kalkbrenner; Weber-Liszt mare sonată C-dur. Lescheticzky: Andante-Finale din opera Lucia de Lamermoor *numai pentru mâna stângă*; Liszt: carnevalŭ de Peşta Es-dur ş. a. Bilete se află în librăria Zeidner. — Dorimŭ ca concertulŭ tênĕrei pianiste sĕ fiă câtŭ mai bine cercetatŭ!

CUM SE ALEGŬ DEPUTAŢII GUVERNULUI.

De sub Codru, Octomvre 1885.

Deşĭ nu suntemŭ sĕracĭ — ba din contră pré bogaţĭ — în fapte şi stărĭ, carĭ caracteriséḑă ne mai pomenita nóstră constituţiune şi modulŭ cum se pune aceea în lucrare, totuşĭ putemŭ afirma cu siguranţă, că nu este cercŭ alegĕtorŭ în ţéră ca Cehulŭ, care sĕ fiă o oglindă mai fidelă în micŭ, la aceea ce se face la noi în ţéră în mare.

Din 2400 de alegĕtorĭ, ţinutulŭ, care e purŭ românŭ, are celŭ puţinŭ 2200, orăşelulŭ — căcĭ nu e nicĭ oraşŭ nicĭ satŭ — Cehu, are 140 şi giurulŭ vre-o 60 de voturĭ unguresci. Aceştĭ 200 de alegĕtorĭ au alesŭ acuma a doua óră deputatŭ în dieta ţĕrei.

Cum? va întreba cineva. In modulŭ celŭ mai »constituţionalŭ," după principiile »patriotice" îndatinate adĭ în ţéra nóstră. Adecă după totŭ felulŭ de intimidărĭ, presiunĭ, corumperĭ şi volnicii, în ḑiua alegerei iese o grămadă de »patrioţĭ« din Cehu înaintea alegĕtorilorŭ românĭ cu furcĭ şi arme, găndarmii vinŭ cu ei, ca sĕ

susţină« ordinea între ómenii acestia pacînicî, recte, ca sĕ nu lase a li se pureca pieile patriotice prin Românî. Acestî »patrioţî“ împedecă pe Românî a înainta la loculŭ alegerei. Până-ce Românii cu dreptulŭ în mână reclamă asistinţa militară, pe care fiind tare ocupatŭ cu alegerea, patrioticulŭ preşedinte alŭ alegerei întârdiă a-lŭ trămite, în fuga mare se strigă tóte comunele la alegere şi apoi se încheiă alegerea cu Naményi Ambrosiu ungurŭ néoşŭ.

Cu acésta e gata lucrulŭ? Nicîdecum. Mai curgŭ încă vecsaţiunî şi procese în contra „prăpădiţilorŭ de Românî,“ carî »calcă“ legea în picióre »agitéză“ şi facŭ cine scie ce lucrurî »oribile,« apoi e gata. Capĕtulŭ e, că Românii rĕmânŭ cu voturile lorŭ în straiţă şi vecsaţî, pedepsiţî etc., ér „patrioţii« au deputatulŭ lorŭ frecându-şî mânile de bucuriă şi lăudându-se unulŭ pre altulŭ pentru faptele »gloriόse« aduse pe altarulŭ patriei. Aşa se face la noi maioritatea în dietă de lângă legile cele drepte şi echitabile de alegere.

Unŭ cuibuleţŭ, nicî satŭ nicî oraşŭ, care afară de câţî-va oficialî — nu patru la numĕrŭ — şi trei advocaţî de abia mai numĕră în sînulŭ sĕu ómenî cu carte usurpă dreptulŭ de alegere alŭ unui ţinutŭ vastŭ, se gerédă ca cerculŭ alegĕtorŭ alŭ Cehului. Adecă, cum represintă »Nemzet«ulŭ de 5 milióne ungurî ţéra cea cu 6 milióne, aşa represintă şi cuibuleţulŭ nostru cu cei 140 alegĕtorî ai sĕi pe cele 2400 de voturî ale cercului nostru. Nu i analogiă minunată?

In dilele acestea a fostŭ renumitulŭ deputatŭ Neményi Ambrosiu sĕ-şî védă cele 140 de voturî şi faţa preotului catolicŭ Ujvári. L'a însoţitŭ comitele supremŭ vice-comitele, câţi-va titanî tinerî din comitatŭ şi inteliginţa din locŭ: popa catolicŭ, solgăbirĕulŭ, modernulŭ Tyrteu — alias „strică cernélă“ — alŭ Cehului şi firesce oficialii câţî şi cum bieţii suntŭ. Credŭ, că la vederea acestei cete şi mari şi imposante în inteliginţă, inima lui Neményi i va fi crescutŭ, d'apoi câtă cunoscinţă şi idei nouĕ politice va fi câştigatŭ în societatea lorŭ. Dumnialui n'are altcum lipsă de învĕţătura lorŭ, acésta o are în „P. Lloyd,“ dumnélui i-au trebuitŭ numai ómenî, carî sĕ-i facă pe ori-ce cale mandatŭ. De aceştia a căpĕtatŭ, credŭ că mai harnicî n'ar fi aflatŭ în tótă Ungaria tocmai de acéstă trébă.

D-lŭ deputatŭ a ţinutŭ apoi vorbirea sa de dare de sémă silindu-se visibilŭ a vorbi aşa, ca sĕ pricépă ceva şi publiculŭ sĕu ascultătorŭ. Dênsulŭ póte nicî nu cugeta, că lucrurî de acele, carî le vorbesce elŭ şi aşa cum le vorbesce — nu se póte nega, că e omŭ cu carte — nu le pricepe nu numai cetăţénulŭ din Cehu, ci nicî mulţî dintre aceea, carî stau la spatele lui ca statistî.

D-lŭ deputatŭ a binevoitŭ a vorbi şi despre agitaţia naţiunală, ce curge în cerculŭ lui şi care o facŭ unii ómenî neconscienţioşî. Firesce, pre lângă tótă mintea lui cea mare, nu a pomenitŭ, că agitaţiunea cea mai mare se face atuncî şi prin aceea, când şi că alegŭ 140 de ómenî deputatŭ pe conta celorŭ 2400. Altŭ cum dela unŭ omŭ, care primesce unŭ mandatŭ astfelŭ câştigatŭ, nicî nu se putea aştepta sĕ-i vină asta în minte.

Séra a fostŭ conductŭ de facle. *Cercurilorŭ dătătóre de tonŭ din Cehŭ* li succese adecă a aduna din oraşŭ şi giurŭ vre-o 50 de ómenî cu nădragî şi a-i pune pe acestia în mişcare cătră locuinţa domnului deputatŭ, care'i aştepta cu »statulŭ maiorŭ generalŭ« alŭ sĕu. Aicî îi ţinù o vorbire subjudele dela judecătoria cercuală, Iosifŭ Benkö, tălmăcindŭ alipirea nestrămutată a celorŭ 140 de voturî — firesce sub firma cercului alegĕtorŭ — şi cugetândŭ — póte — la pòstulŭ vacantŭ de jude cercualŭ în Jibĕu. D-lŭ deputatŭ se arĕtă fórte mişcatŭ prin acéstă atenţiune neaşteptată; din tonulŭ vorbirei sale se putea cugeta, că-lŭ „dóre,« că ómenii şi-au impusŭ spese, carî trecŭ preste puterile lorŭ. Semnŭ de »inimă bună.‘

După conductulŭ cu torţe a urmatŭ banchetulŭ, la care a toasta n'a întrelăsatŭ nicî una dintre notabilităţile locale. Credŭ, că d-lŭ deputatŭ se va fi delectatŭ de aceste vorbirî şi-şî va fi câştigatŭ o icónă fidelă despre trépta înaltă de inteligenţă, pe care stau conducĕtorii celorŭ 140 de voturî făcĕtóre de mandatŭ în cerculŭ nostru alegĕtorŭ. Altcum pentru dumnealui totŭ una, bine că sciu face mandatŭ. Banchetulŭ a avutŭ resultatulŭ încâtinatŭ. Nicî se putea altcum, ca sĕ rĕmână careva îndĕrĕtŭ în însufleţire.

Cu unŭ cuvêntŭ Cehulŭ, acestŭ emporiu alŭ „culturei,‘ »patriotismului“ şi alŭ „respectărei“ legei de alegere — cunoscutŭ ca acestŭ din urmă încă depre timpulŭ candidaţiei lui Buda Sándor — şî-a câştigatŭ de astădată tóte sensaţiele unui [illegible] alegĕtorŭ victoriosŭ. Sĕ-i fiă de bine. Le-a meritatŭ cu aşteptarea, apoi cine scie, când le va mai avé. In timpurî normale în vecî. Nu e de aceea talià şi nicî va fi când-va. Pentru-ce sĕ-i luămŭ decî în nume de rĕu, că se folosesce de împregiurărî.

Românî n'au fostŭ, numai câţîva inteligenţî ca spectatorî curioşî.

Unŭ fenomenŭ, altcum nu pré rarŭ în dilele nóstre, este, cum a ajunsŭ acestŭ Nemenyi Ambrosiu, alias Neumann, despre care până la candidaţia lui nicî nu scia lumea de pre la noi că esista, în scurtŭ timpŭ protectorulŭ nu numai alŭ singuraticilorŭ, carî cu micŭ cu mare aşteptă fericirea lorŭ dela dênsulŭ, ci şi alŭ întegŭ comitatului. Măgulirile, linguşirile, servilismulŭ faţă de dênsulŭ e la culme.

Totuşî bine-şî scie Talk Miksa dresa ucenicii.

Unŭ alegĕtorŭ din cerculŭ Cehului.

GRĂDINA DE ŞCÓLĂ.

In dilele nóstre s'au făcutŭ marî progrese pe tóte terenele învĕţămêntului şi s'au realisatŭ, graţiă metódelorŭ aplicate, resultate îmbucurătóre în tóte ramurile în strucţiunii. Pedagogia modernă nu ş'a uitatŭ nicî de grădina de şcólă, căcî după principiile pedagogiei actuale pe lângă fie care şcólă regulată şi bine organisată trebue sĕ fiă întocmită şi o grădină de şcólă, care are misiunea de a servì mai ântêiu ca mijlocŭ intuitivŭ pentru sciinţele naturale, apoi de a servi cu deosebire ca mijlocŭ pedagogicŭ moralŭ esteticŭ. Grădina de şcólă înlesnesce fórte multŭ umblarea cu pruncii, spre a cunósce mai bine firea, caracterulŭ, naturelulŭ pruncilorŭ cu tóte trăsurile individuale şi disposiţiunele lorŭ particulare şi în basa acestorŭ cunoscinţe mai profunde a puté tracta pruncii într'unŭ modŭ mai raţionalŭ şi mai corectŭ, ceea ce este fórte de lipsă, dacă voimŭ că sĕ influinţămŭ într'unŭ modŭ corĕspundĕtorŭ asupra educaţiunei pruncilorŭ. Acésta mai alesŭ la noi Românii este o mare necesitate, pentru că sĕrmanii prunci în casa părintéscă de multe orî nu capĕtă nicî cele mai elementare cunoscinţe de educaţiune, în care casŭ şcóla este avisată, sĕ facă tótă educaţiunea în loculŭ părinţilorŭ.

Grădina de şcólă aduce în şcólă schimbare, dă puteri nóue spiritului, face pe prunci ca în acelaşî timpŭ sĕ fiă receptivî, dară totdeodată şi activî, ceea ce causéză o bucuriă nespusă nevinovaţilorŭ prunci. Grădina de şcólă uşuréză fórte multŭ problema cea grea a şcólei. Prin cultivarea grădinei se deşteptă în inima pruncilorŭ sémţulŭ de a munci singurî, prin aceea, că pruncii observéză cum încolţescŭ, se desvoltă, crescŭ şi se mărescŭ plantele, se desvóltă şi deşteptă întrînşii sémţulŭ şi iubirea cătră mama natură, deşteptă pruncii la meditare, produce în inima pruncilorŭ bucuriă şi plăcere la muncă.

Ce se atinge de punerea în practică a grădinei de şcólă putemŭ sĕ dicemŭ atâta, că Austria a întrecutŭ în privinţa acesta pe alte state culte. Mica Silesiă are astădî 245 de grădinî de şcólă. Marî merite ş'a făcutŭ Dr. Erasmus Schwab pentru răpedea lăţire a grădinilorŭ de şcólă şi fabricantulŭ Machanek din Viena, care a contribuitŭ c'unŭ zelŭ deosebitŭ la lăţirea grădinilorŭ de şcólă prin aceea, că a trimisŭ fiecărei comune unŭ planŭ corĕspundĕtoriu.

La noi Românii încă s'au făcutŭ unele începuturî fórte modeste cu grădinile de şcólă, déră arŭ fi tare de doritŭ, ca cu timpulŭ sĕ nu lipséscă de lângă nicî o şcólă românéscă grădina de şcólă, prin care numai arŭ progresa instrucţiunea morală şi estetică.

Primimŭ din Urisiulŭ inferiorŭ următórea declarare:

Domnulŭ corespondentŭ mai vechiu în corespondinţa sa de pe Valea Nadesei şi Becei române, apărută în Nr. 185 alŭ »Gazetei Transilvaniei‘ atentéză la caracterulŭ D-lui notarŭ cercualŭ George Ternăvénu înfăţoşindu-lŭ ca pe unŭ omŭ plinŭ de rĕutate, care persecută poporulŭ românŭ şi pe preoţii carî nu convinŭ cu natura dênsului.

Cu privire la acésta, subscrişii ca unii, carî dela 1880 incóce petrecêndŭ împreună amŭ avutŭ ocasiune a-lŭ cunósce în tóte privinţele, dechiarămŭ de falsă afirmarea acelui domnŭ corespondentŭ şi afirmămŭ, sĕ dée Dumnedeu totŭ notarî de aceştia sĕ fiă pretotindenea, carî sĕ nu se îngrijéscă totŭ de buzunarulŭ lorŭ, cum au fostŭ acei ce până acum din nefericire i-amŭ avutŭ, ci de uşurarea poporului, pe care dela venirea s'a la scăpatŭ de nenumărate greutăţî şi care cu tótă ocasiunea numai bine a făcutŭ, pe câtŭ ia statŭ în putere, jertfindu-şî chiar banii sĕi proprii pentru binele poporului.

Cu venirea dênsului aci, au încetatŭ a se mai vinde vite, vestminte şi altele pentru dare cu licitaţiă, ér când s'au întêmplatŭ ca acestea sĕ se chiar vêndă d-lŭ notarŭ le-a cumpĕratŭ însuşî pe lângă unŭ preţŭ bagatelŭ şi le-a datŭ respectivului omŭ îndĕrĕptŭ, cu unŭ cuvêntŭ noi nu suntemŭ în stare ai mulţămi de binefacerile făcute de dênsulŭ pe tótă minuta, pădurile bisericescî, averî comunale, tóte au putută fi conservate numai prin dênsulŭ, căcî antecesorii sĕi, carî adî póte strigă prin foi, n'au avutŭ în vedere decâtŭ prădarea acelora. Are însĕ defectulŭ acela, d-lŭ notarŭ, că pe ómenii, carî nu cércă decâtŭ interesele proprii şi spre a ajunge acésta, vêndŭ şi sugŭ poporulŭ, nu-i póte suferi.

Arete D-lŭ corespondentŭ ce a făcutŭ d-sa pentru ţĕranulŭ românŭ? şi lase-ne d-sa în pace sĕ ne plângemŭ noi când voimŭ avé de ce, dar sĕ nu se plângă d-sa pentru noi; defăimândŭ pe celŭ ce a lucratŭ şi lucră pentru înaintarea poporului nostru.

Din cerculŭ Urisiului inferiorŭ 18 Septemvre 1885.

Simeoaŭ Crainicŭ, parochŭ gr. cat. alŭ Urisiului inf.; Andreiu Truţa învĕţătorŭ; Simionŭ Botoşŭ jude comun.: George Suciu subjude; Moldovanŭ Dumitru; Ioanŭ Matheiu docente gr. or.; Csoloka Ilie jude com. prin Matheiu; Botoşŭ Aronŭ juratŭ, Teleceanŭ Ilie; George Teleceanŭ docente gr. or. Csurba Macarie; Vulturŭ Vasilica jude com.; Ciurba Iuonŭ I. Ilie juratŭ, Husari Toaderŭ v.-jude Neagy Ananie curatorŭ supremŭ şi alţii a cărorŭ nume nu se potŭ bine descifra.

DIVERSE.

Oficerî şi funcţionarî ovrei în Francia. — Deşi în Francia suntŭ numai 50,000 ovrei, totuşî se găsescŭ mulţî în oficerimea francesă. Astădî se numĕră 327 ofiţerî ovrei, între carî 39 superiorî; suntŭ 5 generalî ovrei. Suntŭ şi vre-o 12 prefecţî şi subprefecţî ovrei. Magistratura s'a apĕratŭ mai multŭ contra invasiunii elementului ovreescŭ. Inainte de reorganisarea judecătoréscă nu erau nicî doi-spre-dece judecătorî evrei în Francia.

* *

Mijlocŭ contra filoxerei. — Unŭ medicŭ în Oradea-mare a aflatŭ unŭ mijlocŭ spre nimicirea stricăciósei insecte filoxera vastratix, ce pustiesce viile şi produce atâta rĕu şi sĕrăciă. Anume viţele sĕu losele de vii, fiă atacate fiă sĕnătóse, trebue gunoite cu rĕmăşiţe de paie muiate bine cu udŭ de cai. Părţile organice ale acestui gunoiu tare întăresce rĕdăcinele viţelorŭ şi le face resistibile contra înrîurinţei filoxerei. Acestŭ gunoiu nimicesce de totŭ acea insectă stricăciósă, ér părţile viţe neatacate încă, rĕmânŭ conservate, sĕnĕtóse. Acestŭ mijlocŭ se recomandă mai cu sémă pentru acele localităţî, unde se află grajdurî (stalogurî) de cai, de unde apoi gunoiulŭ se póte procura uşorŭ şi fără spese însemnate. Acelŭ medicŭ învită pe proprietarii de vii, a face încercărî cu mijloculŭ numitŭ, asigurândŭ că resultatele vorŭ fi mulţumitóre, ceea ce şi elŭ însuşî a esperiatŭ din practica propriă.

* *

Unŭ procesŭ pentru o sărutare. — In Gotha, Germania, judecătorulŭ va avé sĕ decidă, dacă este o insultă pentru unŭ bărbatŭ când o fată îlŭ sărută fără voia lui. Unŭ rentierŭ de acolo, pe când juca *scat* (in cărţî) a păţitŭ grozava ruşine, că o chelnăriţă şugubéţă l'a sărutatŭ pe obrazŭ. Deşi toţî au privitŭ acésta dreptŭ o glumă inofensivă, rentierulŭ a datŭ în judecată pe aceea fată poftitóre de sărutărî şi anume mai multŭ din causă, că nevasta rentierului, audindŭ de sărutarea fatalŭ l-a făcutŭ acasă o scenă dintre cele mai animate.

* *

O insectă omorîtóre. — La spitalulŭ Santa-Maria Nouva, din Florenţa, a fostŭ condusŭ dilele acestea unŭ anume Ferdinando Bonzi. Écă ce i se întêmplase: Bietulŭ Bonzi este tăbăcarŭ. Pe când lucra o pele, fu înţepatŭ de o mică insectă, care se ascunde în pei ş'a cărorŭ înţepătură este îngrozitóre; ea produce îndată o rană care póte omorî pe unŭ omŭ décă nu se ia mĕsurî grabnice. Din fericire, Bonzi, observă la timpŭ şi fu condusŭ la spitalŭ. I s'au făcutŭ deja patru injecţiunî hipodermice. Cu tóte acestea starea sănĕtăţii lui este fórte gravă.

* *

Logodnă. — *Ioanŭ Curescu* căpitanŭ c. r. în regimentulŭ 63 de infanteriă, şi-a încredinţatŭ de soţiă pe domnişóra *Nina Cinbalia*. Cununia se va serba la 28 Oct. st. n. în biserica gr. cat. din Bistriţă.

* *

Starcevicî şi Kamenar în Seghedinŭ. — Nu de multŭ într'unŭ birtŭ din Seghedinŭ o societate dela o masă vorbea despre scenele scandalóse din dieta croată. In timpulŭ conversaţiunii intră înăuntru duoi bărbaţî tinerî şi pe când se uitau înzadarŭ după o masă neocupată, unŭ membru din societatea dela masă, care cunoscea pe cei duoi strĕinî, se scólă şi le face locŭ lângă elŭ. „D-nu Starcevicî,“ dise elŭ recomandândŭ societăţii pe unulŭ din domnî. — „Dór nu din Agram?“ întrébă unulŭ glumindŭ. — „Cu părere de rĕu, der tocmai din Agram,“ rĕspunse zîmbindŭ celŭ întrebatŭ, într'o ungurésca corectă. (Sensaţiune generală). Apoi îlŭ recomandă pe celălaltŭ: „D-nu Kamenar.“ — „Şi totŭ din bunulŭ Agram,“ adaose voiosŭ în limba ungurésca celŭ recomandatŭ. (Şi mai mare uimire). — „Póte că domnii suntŭ rude de departe ale revoluţionarilorŭ croaţî?“ — „Numai într'atâta suntemŭ rude de departe, întrucâtŭ suntemŭ binişorŭ departe de Agram.“ — „Va sĕ dică ....“ — „Suntemŭ fii lorŭ.“ — Fii lui Starcevicî şi Kamenar trăescŭ în Seghedinŭ, fiindŭ funcţionarî în direcţia financiară de acolo.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Octombre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	96 45
Rentă de hârtiă 5%	90.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 50
Bonurĭ rurale ungare	103 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 —
Bonurĭ rurale transilvane	101 75
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.—
Renta de hârtiă austriacă	82.45
Renta de arg. austr.	82 70
Renta de aurŭ austr.	108 95
Losurile din 1860	140 50
Acțiunile băncel austro-ungare	865 —
Act. băncel de creditŭ ung.	286 25
Act. băncel de creditŭ austr.	283 75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 15 Octomvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	85½	86½
Renta rom. amort. (5%)	90¼	91½
» convert. (6%)	87½	88½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101½
» „ „ (5%)	85¾	86½
» » urban (7%)	97	98
» » » (6%)	90	91
» » » (5%)	81	82½
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	12½	13.
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 28 Octombre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8.80
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.92	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.87	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.-
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.-
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6

Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, cari vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a tei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de ersóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2,05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.31
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 5[illegible]	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 05	2.10	10 05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.41	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2 31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4 35	6.24	—
Clușiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3 32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.03	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4 19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 3	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6 32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12 27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
[illegible]	7.50	[illegible]	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9 33	5 28
Banița	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.4[illegible]
Pui	8.50	11.37	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
[illegible]	10.53	1.35	9.15